

Asia: VM/1143/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Digi- ja väestötietovirastoa koskevaksi lainsäädännöksi sekä laeiksi eräiden rekisterihallintoa koskevien lakien muuttamisesta

Yleiset kommentit

Yleiset kommentit luonnoksesta

Lapin liitto pitää esityksen yleisiä lähtökohtia tarkoituksenmukaisina; toiminnan sekä palveluiden asiakaslähtöisempi, vaikuttavampi ja yhdenmukaisempi järjestäminen luonnoksessa esitetyn tavoin ovat loogisia sekä kannatettavia. Erityisen tärkeää on tavoite alueellisesta yhdenvertaisuudesta sekä kattavasta palveluverkosta, joka varmistaa palveluiden saatavuuden samanarvoisesti eri puolella Suomea. Resurssitehokkaiden, digitaalisten ratkaisujen käyttöönotto ja hyödyntäminen (ja lisäksi henkilöstön aktiivinen ko. kouluttaminen) ovat niin ikään tätä päivää ja kannatettavia, mutta on huomioitava myös palveluiden vaivaton saatavuus niiden palveluiden osalta, jotka vaativat henkilökohtaista asiointia maistraatin toimipisteessä. Vaikka digitalisaatio mahdollistaa palveluiden järjestämisen uusin, sähköisin tavoin, se ei poista kokonaan alueellisen läsnäolon tarvetta. Lisäksi on mahdollistettava tasa-arvoinen palveluiden saatavuus niille asiakkaille, jotka eivät voi, syystä tai toisesta, sähköisiä palveluita käyttää.

Esityksessä tuodaan ilmi, että uudistuksella on myönteisiä vaikutuksia asiakkaiden kielellisten oikeuksien toteutumiseen, koska asiat pystytään uudessa Digi- ja väestötietovirastossa jakamaan sellaisten virkamiesten hoidettavaksi, joilla on parhaat edellytykset hoitaa asioiden käsittely paitsi ruotsiksi, mutta myös saamen kielellä. Lapin maakunnan kannalta on erityisen tärkeää, että uudistuksessa huolehditaan saamen kielilain (1086/2003) toteutumisesta osana palveluiden järjestämistä ja tarjoamista.

Lapin liitto esittää, että on valmistelussa Digi- ja väestötietovirastoa koskevaksi lainsäädännöksi sekä laeiksi eräiden rekisterihallintoa koskevien lakien muuttamisesta on huomioitava alueellistaminen. Kuten luonnoksessa hallituksen esityksestä tuodaan ilmi, maistraattien yksiköitä toimii tällä hetkellä kattavasti ympäri maata. Lapin maistraatin viraston toimipaikat ovat Kemijärvellä, Kemissä, Kittilässä ja Rovaniemellä, ja virastossa on henkilöstöä yhteensä 39 henkilötyövuotta. Esityksen mukaan

uudistuksella ei olisi, virastojen ja toimintojen yhdistyessä, suunniteltuja vaikutuksia toimipisteverkostoon. Niin ikään tuodaan ilmi, että tehtävien kokoaminen ja toiminnan valtakunnallisuus eivät tarkoita tehtävien keskittämistä yhteen fyysiseen toimipaikkaan. Tämä on tärkeää. Lapin liitto pitää erityisen hyvänä maistraattien uudelleenorganisointia selvittäneen selvitysmiehen, Jouni Backmanin, näkökulmaa siitä, että digitalisaation myötä tarjoutuisi mahdollisuus toimintojen hajautuneelle sijoittumiselle myös muihin kun kasvukeskuksien toimipisteisiin.

Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen neuvottelukunnat ovat ottaneet 19.4.2018 vahvasti kantaa Suomen johdonmukaisen ja kestäväan alueellistamispolitiikan puolesta. Alueellistamisen tavoitteena on ja tulee jatkossakin olla valtion tehtävien tuloksellinen hoitaminen, koko maan alueellisesti tasa-arvoinen kehitys sekä työllisyyden edistäminen. Alueellistamisen koordinaatioryhmää tulee asetuksen mukaisesti informoida aina, kun perustetaan, laajennetaan tai uudelleen organisoidaan toimintoja. Alueellistamisesta on pohjoisilla ja itäisillä alueilla hyviä kokemuksia, esimerkiksi Valtori ja Tuve (ent. Haltik) Rovaniemellä sekä puolustusvoimien palvelukeskus Joensuussa. Neuvottelukunnat tukevatkin vahvasti Suomen alueellistamislain mukaista asioiden käsittelyä sekä Sipilän hallitusohjelman tavoitteita edistää alueellista yhdenvertaisuutta sekä vaativat hallitusta toimimaan niiden mukaisesti.

Yksityiskohtaisempiin asiakointiin ja ratkaisuihin alla Lapin liitolla ei ole lausuttavaa.

Organisaatiouudistus

Kommentit virastojen organisointia koskevista ratkaisuksista yleisesti

-

Kommentit lakiin Digi- ja väestötietovirastosta

-

Muu rekistereitä ja tiedonhallintaa koskeva sääntely

Yleiset kommentit virastojen tietojen käsittelyä koskevista ratkaisuksista

-

Kommentit väestötietolain (661/2009) muuttamisesta

-

Kommentit Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annettavaan lakiin

-

Kommentit muihin viraston tietojenkäsittelyä koskeviin säännöksiin

-

Tekniset säädösmuutokset

Kommentit säädösten valmistelusta ja muutostarpeiden kartoituksesta

-

Puuttuuko lausuntopyynnön liitteenä olevasta luettelosta (Liite 2) jokin laki, jota olisi muutettava organisaatiouudistuksen myötä?

-

Esityksen vaikutukset

Kommentit esityksen vaikutuksista

-

Muut kommentit

Muut kommentit

-

Enbuska-Mäki Laura
Lapin liitto